

Informatiedocument Woordvoerderslijn voor Statencommissie Leefomgeving

Ons kenmerk Klik of tik om tekst in te voeren
Uw kenmerk
Bijlage(n)

Telefoon
Maastricht 15 september 2023
Verzonden

Onderwerp

Commissievergadering Leefomgeving 15 september 2023, agendapunt 9.1 Vakantieparken

SP, GroenLinks, PvdA en PvdD hebben gevraagd om het onderwerp vakantieparken op de agenda van deze commissie te zetten, naar aanleiding van de beantwoording van schriftelijk gestelde vragen alsmede naar aanleiding van de gezamenlijke brief vakantieparken van actiegroepen.

Partijen geven aan dat ze als PS en GS samen meer grip en een evenwichtigere verdeling van dit vraagstuk in Limburg wensen.

1. Context / Frame

Nieuwe plannen moeten voldoen aan het bepaalde in de door PS vastgestelde Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

In de door uw staten vastgestelde Omgevingsvisie en Omgevingsverordening zijn de provinciale belangen en regels bepaald voor nieuwe vakantieparken. Daarbij komen onder andere aspecten als natuur- en landschapsbescherming, milieu, biodiversiteit, leefbaarheid, zuinig ruimtegebruik, versterking, verkeer en verstedelijking aan de orde.

We verwachten van gemeenten dat ze alleen bestemmingsplannen aanpassen / vergunningen verlenen voor initiatieven die passen binnen het bepaalde in de Omgevingsvisie Limburg en op basis van de regels in de Omgevingsverordening Limburg. Als provincie beoordelen we deze nieuwe initiatieven in het kader van de ruimtelijke procedure aan de vastgestelde Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Wanneer een plan niet in overeenstemming is met provinciaal beleid overleggen wij eerst met de gemeente. Indien nodig worden juridische stappen gezet zoals het indienen van een zienswijze, beroep c.q. een reactieve aanwijzing.

Op basis van de Omgevingsverordening Limburg en de Omgevingsvisie Limburg zijn wij terughoudend met het toestaan van nieuwe verblijfsrecreatie.

Van gemeenten wordt een goede onderbouwing verwacht waarom zij, na afweging van alle belangen, het toevoegen van extra slaapplekken toestaan. Een van de af te wegen belangen daarbij is de in een gebied reeds aanwezige recreatiedruk. Ten aanzien van de verdeling van locaties over de provincie is het van belang dat een gemeente goed onderbouwt waarom dit initiatief de juiste functie op de juiste plek is met de juiste omvang. De gemeente dient de meerwaarde van het initiatief voor de lokale/regionale toeristisch-recreatieve structuur te beschrijven.

Bij onze afweging is een belangrijk uitgangspunt in ons beleid en verordening dat je pas verblijfsrecreatie toevoegt als de behoefte is aangetoond. Gezien het feit dat vakantieparken regelmatig voor andere doeleinden dan recreatie worden gebruikt is de behoefte voor standaard project moeilijk aan te tonen.

Wij zijn echter niet betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen die op basis van het vigerende bestemmingsplannen reeds mogelijk zijn.

Zoals GS ook in de beantwoording van de brief van de actiegroep hebben aangegeven is een deel van de ontwikkelingen die u signaleert een gevolg van planologische besluitvorming in het verleden. Als vestiging, uitbreiding of omvorming van een vakantiepark al mogelijk is op basis van een in het verleden vastgesteld gemeentelijk bestemmingsplan zijn wij vanuit ruimtelijke ordening niet betrokken op het moment van de uiteindelijke realisering van het plan.

In de afgelopen tijd zijn er vakantieparken gerealiseerd op basis van plannen die in het (verre) verleden zijn vastgesteld. Ook zijn er recreatieterreinen waar, binnen de regels van het geldende ruimtelijk plan, kampeerplekken zijn vervangen door stacaravans.

De provincie heeft nu geen wettelijke bevoegdheden om ontwikkelingen die passen binnen een geldend gemeentelijk bestemmingsplan, en die niet in strijd zijn met de natuurbeschermingswetgeving, tegen te houden. Dat kan alleen de desbetreffende gemeenteraad door dat bestemmingsplan alsnog te wijzigen. Alleen als de omvorming van een bestaande camping naar een huisjespark leidt tot strijd met regels uit de omgevingsverordening kunnen wij daarop ingrijpen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de realisering bouwwerken in een door de omgevingsverordening beschermd beekdal.

Gemeenteraad is bevoegd om een bestemmingsplan vast te stellen / te wijzigen.

Het toekennen van een bestemming "verblijfsrecreatie" en hoe dat dan wordt ingevuld is primair een gemeentelijke taak. De wettelijke taken van gemeenten kunnen voorgaan op die van de provincie. De wettelijke taken en bevoegdheden van de provincie zijn niet zo geregeld dat de provincie alle mogelijke beslissingen van een gemeente kan overrulen. Onder de Omgevingswet (per 1/1/24) wordt dat nog pregnanter uitgedrukt. Gemeenten zijn als eerste aan zet bij het toekennen van functies aan locaties.

Alleen als er een provinciaal belang aan de orde is (zoals vastgelegd in de wet en in provinciaal beleid) én een gemeente dat belang niet "doeltreffend en doelmatig" kan behartigen, is er onder de Omgevingswet ruimte voor optreden van de provincie (maar dan nog is die ruimte maar beperkt).

2. Vragen van partijen n.a.v. motivering bespreekstuk:

Voordat ik vragen ga beantwoorden: Ik constateer dat er veel individuele initiatieven in de stukken genoemd worden. Het is aan GS om een standpunt in te nemen over deze initiatieven.

Initiatieven worden via de reguliere ambtelijk lijn getoetst aan het provinciaal beleid (zoals vastgelegd in visie en verordening) en afgedaan. Indien nodig worden deze aan GS ter besluitvorming voorgelegd. Dit betekent dat ik op dit moment in deze commissie niet in zal gaan op individuele initiatieven. Ik ga er vanuit dat de commissie daar begrip voor heeft.

a. Provinciale visie op punten zoals spreiding en wenselijkheid van recreatievormen verspreid over de provincie.

De provinciale visie, uitgangspunten en regels staan beschreven in de door uw staten vastgestelde omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Deze visie en verordening zijn ook het uitgangspunt voor de beoordeling van nieuwe initiatieven door provincie en gemeenten.

b. Verhouding stikstofruimte voor ombouw campings naar vakantieparken versus woningbouw en natuurherstel

Er zijn geen kengetallen m.b.t. stikstofruimte voor diverse functies. Dit is voor ieder project anders en afhankelijk van de situatie en de kenmerken van de aanvraag. Vanzelfsprekend is voor natuurrealisatie de minste stikstofruimte nodig.

Informatief voor gedeputeerde: Uit de brief "stikstofbelasting campings is lager":

In theorie zou dit kunnen, echter zonder goede detailberekeningen is niets over de verschillen tussen het een en ander te zeggen. Het gaat allemaal over variabelen: hoeveel tenten of campers, aantal vervoersbewegingen etc.

c. Binnenhalen investeerders uit de randstad (of verder) versus het ondersteunen lokale ondernemers door gemeenten en provincie om campings te behouden.

Het is een vrije sector waar marktwerking is. Overheden halen in de regel zelf geen investeerders binnen dat regelt de markt zelf.

De trend is nu dat:

- met name ketens van vakantieparken op overnamejacht zijn en de middelen hebben om parken te vitaliseren.
- het aantal kampeerplekken afneemt terwijl er zeker nog wel behoefte aan is.

Gemeenten kunnen daartoe hun bestemmingsplannen updaten om te voorkomen dat campings omgevormd kunnen worden naar chalets/bungalowplaatsen. Het is in de eerste plaats aan gemeenten om hierbij goede keuzes te maken en te zorgen dat er aanbod in alle prijssegmenten is.

d. Heeft provincie een overkoepelende visie over de (gemeentelijke) beoordeling van vakantieparken in Limburg:

De overkoepelende visie is de door u vastgestelde omgevingsvisie (POVI)

e. Is overontwikkeling, beschermen natuur en landschap tegen verdere verstening een provinciaal belang

Provinciale belangen staan verwoord in de provinciale Omgevingsvisie en waar nodig zijn regels opgenomen in de Omgevingsverordening.

Natuur- en landschapsbescherming zijn overduidelijk een provinciaal belang. Maar als de omvorming van een camping met tenten, caravans en stacaravans naar een huisjespark past binnen de wettelijke kaders van de natuur- en landschapsbescherming, is er voor de provincie geen mogelijkheid (en afhankelijk van het plan ook geen behoefte) daar tegen op te treden.

f. Wordt vanuit omgevingsvisie en verordening naar deze ontwikkeling gekeken

Ja, Deze documenten vormen de basis om nieuwe ontwikkelingen te beoordelen.

3. Achtergrondinformatie lopende initiatieven (niet voor bespreking in commissie)

Ten aanzien van afzonderlijke casuïstiek en gerelateerde beleidsvragen:

- **Niet apart bespreken in commissie;**
- **Uitgangspunt voor GS (bij de beoordeling van casuïstiek en gerelateerde beleidsvragen) is het door PS vastgestelde Omgevingsbeleid en Omgevingsverordening.**

Onderstaand ter informatie achtergrondinfo:

a. Groeve Silt

Gemeente Beekdaelen heeft een ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegd waarop provincie vanuit verschillende belangen een zienswijze heeft ingediend. In de periode daarna heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden en zijn na aanpassingen aan het plan veel zorgen weggenomen. Vrijtijdseconomie blijft echter een zorgpunt. De zorg zit hem niet in de nagestreefde kwaliteit sec. (deze is zeer hoogwaardig en met de unieke locatie voegt dit plan echt wat toe aan bestaand aanbod), maar de zorg zit hem in of dit kwaliteitsniveau daadwerkelijk gerealiseerd en in stand gehouden wordt. Dit heeft te maken met een gedeeltelijke samenloop van ontgrondingswerkzaamheden en de exploitatie van de vakantiehuizen. Daarnaast komt dit voort uit mogelijk tekortschietende borging van toeristische exploitatie in plaats van 'uitponding' c.q. versnipperd eigendom. Indien de gemeenteraad op 26 september a.s. het bestemmingsplan vaststelt zal GS zich beraden over of met het plan ingestemd kan worden of dat wordt overgegaan tot vervolgstappen.

b. Schwienswei en Rouenhof

Bij Schwienswei en Rouenhof is er nog geen concreet plan en zijn eerst de gemeenten aan zet om te beoordelen of een initiatief de juiste ontwikkeling, op de juiste plek en het juiste moment is. Op beide locaties is momenteel geen verblijfsrecreatie mogelijk. Dat betekent dat voor een nieuwe ontwikkeling het bestemmingsplan aangepast moet worden en we vervolgens het plan zullen toetsen aan de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.

c. Cottesserhoeve

Ook hier is er nog geen concreet plan. Gemeente Vaals heeft initiatiefnemer opdracht gegeven om voorafgaand aan planontwikkeling een landschapsanalyse te maken, om te kijken wat het landschap aan eventuele ontwikkeling dragen kan. Op dit moment zijn wij als Provincie Limburg niet aan zet. Uiteraard volgen wij deze casus en zullen we zodra het aan de orde komt het plan toetsen aan ons provinciaal

beleid en regelgeving. Daarbij zullen we kritisch naar het landschap en omgeving kijken gezien de kwetsbare en iconische plek in het Heuvelland.

d. Permanente bewoning vakantiewoningen

In de Omgevingsverordening is bepaald dat we het gebruik van recreatieverblijven voor andere functies dan verblijfsrecreatie, zoals permanent en tijdelijk wonen, verbieden. In de omgevingsverordening is een verbod opgenomen om via een gemeentelijk bestemmingsplan wonen op recreatieterreinen of in recreatieverblijven mogelijk te maken. Het verbod is niet alleen gericht op de wijziging van de bestemming zelf (artikel 2.5.1), maar op elke regeling in een ruimtelijk plan waardoor wonen mogelijk wordt gemaakt. Dus is ook het toelaten van wonen via bijvoorbeeld de gebruiksbepaling of de bestemmingsomschrijving van een recreatieve bestemming, niet toegestaan.

In afwijking van het voorgaande is, in het kader van de revitalisatie c.q. sanering van vakantieparken en kampeerterreinen, onder voorwaarden tijdelijke huisvesting van short-stay internationale werknemers toegestaan voor maximaal tien jaar.

e. Vitaliteit vakantieparken

Vanuit het programma veiligheid, in het kader van de regiodeal Noord Limburg, zet de Provincie samen met de regio Noord-Limburg in op het ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak van het economische en veiligheidsspoor. De afgelopen jaren is er ook een rondje langs de bedrijven geweest om hun te helpen met het vitaliseren van hun bedrijf. Op dit moment wordt dit rondje nog in Midden-Limburg gemaakt.

De ervaring van de afgelopen jaren is dat gemeenten niet altijd overtuigd zijn van nut en noodzaak, het een uiterst complexe opgave is en vaak ook de noodzakelijke kennis en capaciteit ontbreekt om tot een integrale aanpak te komen.

Ten aanzien van Noord Limburg moet in elk geval, gelet op de reeds gemaakte afspraken, op korte termijn worden aangegeven of en zo ja, hoe de bestuurlijke alsook ambtelijke betrokkenheid er uit ziet.

f. Programma Landschap

Programma Landschap was een sonderend stuk in voormalige commissie RLN 25-11-2022. Daarbij is door voormalig gedeputeerde Gabriels toegezegd dat de uitwerking van het programma (indicatie kosten, en indien nodig verdieping acties) van het programma ter sonderend wordt voorgelegd aan de commissie RLN. Deze uitwerking zal in het derde kwartaal 2023 in navolging van de begrotingsbehandeling sonderend in de commissie worden voorgelegd.

Specifiek voor verblijfsrecreatie staat erin:

- Vragen wij aan gemeenten de planologische mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in bestaande ruimtelijke plannen te heroverwegen tegen de achtergrond van het huidige provinciale en regionale beleid en regelgeving'
- Zullen wij met gemeenten overleggen om te bezien hoe de landschappelijke inpassing van terreinen voor verblijfsrecreatie actief aangepakt kan worden.

g. Visie Vrijtijdseconomie Zuid Limburg 2030 (van Limburgse gemeenten)

In Q2 van 2020 is de Visie Vrijtijdseconomie *Bestemming Zuid-Limburg 2030* (hierna: Visie VTE) door alle zestien Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. De visie is richtinggevend voor het (gezamenlijke) beleid op de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg.

De Visie VTE gaat in op:

- Belangrijke trends en ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie en hun betekenis voor Zuid-Limburg;
- De analyse van de huidige positie van Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve bestemming, waarbij de kernkwaliteiten (zoals het landschap) aan bod komen evenals belangrijke opgaven voor de toekomst;
- Uitgangspunten voor de toekomst, zoals duurzaam toerisme en het ontwikkelen en managen van Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve bestemming;
- Omschrijving van de ambities voor de bestemming Zuid-Limburg in 2030;
- Een strategie met een aantal pijlers voor het realiseren van de ambitie.

De visie VTE bevat nog geen uitvoeringsprogramma. Vervolgstep is dan ook het ontwikkelen van een uitvoeringsprogramma, dat invulling geeft aan de visie *Bestemming Zuid-Limburg 2030*. Afgesproken is om gezamenlijk invulling te geven aan het uitvoeringsprogramma. Uitgangspunt is besluitvorming in de colleges van B&W te laten plaatsvinden uiterlijk in september 2023.

N.a.v. discussie in het BO NLZL is de conclusie dat alle partijen het eens zijn dat er “wortels en stokken” nodig zijn om ongewenste ontwikkelingen tegen te kunnen gaan, maar ook om een beeld te schetsen van wat de gewenste ontwikkelingen zijn. Hierbij moet integraal en gezamenlijk worden gekeken naar kaders voor passende ontwikkelingen, die ook rekening houden met verkeerseffecten (lijn 50 gemeenten), het water belang irt bouw en verhardingen, waarbij het RO beleid van de betrokken gemeenten niet teveel zou moeten verschillen.

h. Toezicht en Handhaving

Ons Cluster VTH voert toezicht en handhaving op onderwerpen waarvoor wij als provincie bevoegd gezag zijn (vb. ontgrondingenvergunningen). Daarover zijn afspraken gemaakt in het uitvoeringsplan.

Via ruimtelijke procedures controleren we of plannen voldoen aan de provinciale belangen en regels in de verordening.

Gemeenten zijn aan zet voor wat betreft handhaving en toezicht op vastgestelde bestemmingsplannen. In het kader van IBT houden wij toezicht op het uitvoeren van medebewindstaken. Dat gebeurt via de jaarverslagen / VTH beleidsplannen. Als er signalen/klachten komen dat dit niet goed gebeurt wordt daar door de provincie op ingezoomd.

4. Wat kan gedeputeerde toezeggen

- We blijven uitvoering geven aan en conform het bepaalde in de povi en verordening.
- Signalen van de statencommissie meenemen naar GS
- We houden rekening met de wettelijke bevoegdheidsverdeling tussen gemeente en provincie.